రౌడీ రంగడు

"నేను చెప్పినట్టు వింటావా?" అన్నాడు పాలెంలోని పెద్ద రైతు చౌదరి.

"పెద్దోరు చెప్పిన మాట యినకుండా వుంటానా బాబూ!" అని రౌడీ రంగడు సమాధాన మిచ్చాడు.

"ఏం లేదు రంగడూ! ఆ దక్షిణ పొలం తగాదాలో కొంచెం సాక్ష్యం చెప్పాలి రంగడూ!"

"ఇంతా నేను మీ దగ్గర లేదుగద బాబయ్యా!"

"మాస్తే నిన్నడిగేవాణ్ణా? మాదంది మే సెన్నట్టు చెప్పమంటున్నా."

"ఆ పని నా వొంటివోడివోల్ల ఏం దౌతుంది బాబూ?"

"ఎందుకు చెడిపోతావ్? నా మాట విను."

"నేను దొంగ సాక్షికాలం యింతదాకా చెప్పలేదు బాబయ్యా!"

"అదే అలవాటైపోతుంది రంగడూ. ఇది పురాణాల యుగం కాదోయ్ — ఎప్పుడూ నిజం చెప్పడానికి; పెద్దోరని కొంచెం అనుసరించిపోవాలి."

"నేను కాదనటం లేదు బాబయ్యా!"

"నేను చెప్పినట్టు చెయ్. నీకు యేదుం కాసేస్తాను. పైగా ప్రతి సంవత్సరం నీ పొలం దున్నించి పెడ్తాను."

"కొంచెం నన్నుంచండి బాబూ! పేదోణ్ణి. ఎప్పుడూ అబద్ధాలు గిబద్ధాలు చెప్పనోణ్ణి గాదు."

"పెద్ద సత్యసంధుడి వన్నమాట. అంతెందుకు? భారత యుద్ధంలో సాక్షాత్తు ఆ శ్రీకృష్ణ భగవానులు ధర్మరాజు చేత అబద్ధం చెప్పించాడు. నీవూ నేను ఒక లెక్కా రంగడూ."

"కాదు బాబూ. అవన్నీ చదువుకోనోణ్ణి. క్షమించండి."

"అయితే నా మాట కాదంటా వన్నమాట."

"అంత మాటంటే ఎట్టా బాబు. ఏదో పేదోణ్ణి. ఎప్పుడూ దొరలు, సాక్షికాలు ఎరగనోణ్ణి. నన్ను వొదలేయండి."

"కడసారి అడుగుతున్నా; నా మాట వింటావా లేదా?"

"క్షమించండి. వస్తా" అంటూ రంగడు చౌదరి యింట్లోంచి బైటకు వచ్చేశాడు.

"వెధవ! నా సంగతి తెలీదు. నీణ్ణి నల్లిని నలిపేసినట్టు నలిపేస్తా. ఏమనుకొన్నాడో" అంటూ చౌదరి కోపంతో నేలను ఒక్క తన్ను తన్నాడు.

★

బాల్యంలో పెట్టిన మారుపేరు ఒక్కొక్కసారి జీవితాంతంవరకూ వదలదు. రంగడికి చిన్నప్పుడు ఎవరో 'రౌడీ' అని నామకరణం చేశారో గాని, అది అక్షరాలా నిలిచిపోయింది.

పూర్వం రంగడు వాళ్ళు కొంచెం భూవసతి వున్నవాళ్ళే. రంగడి నాయన తాగి తందనాలాడి యిల్లు గుల్లచేసి ముప్పాతిక యెకరా మిగిల్చిపోయాడు. రంగడి తల్లిపడ్డ కష్టాలకు అంతం లేదు. భర్త చనిపోయిన తరువాత

శ్రీ యమ్మార్ చిరంజీవి

ఆమె కష్టాలు గట్టెక్కాయి. రంగణ్ణి చదివించి, వుద్యోగం చేస్తుండగా చూడాలని ఆమె ఆశ. ఆ మాట విన్న గ్రామ పెద్దలు నలుగురూ నవ్వి "ఛీ! నీ కేమైనా పిచ్చి పట్టిందా యేం? ఇప్పట్నుంచి గొడ్డూ గోదా కాసేవని చెయ్యకోమను. చదివి వుద్యోగాలొచ్చే యేమైనా చదివేది! మా గొడ్ల కాడికి పంపరాదూ?" అని సలహా యిచ్చారు. ముందు ఆమె కొంచెం అధైర్యపడినా, ఎట్టాగైనా వాణ్ణి చదివించాలనే ఆశతో బళ్ళో చదివేసింది.

రంగడు బళ్ళోకి పోతూవచ్చేగాని అక్షరం ముక్క రాలేదు. [illegible] దాన్ని తిరగా [illegible] తోటలు, దొడ్లూ తిరుగుతుండేవాడు. అప్పుడే ఎవరో వాడికి 'రౌడీ రంగడు' అనే నామకరణం చేశారు. ఎవరి తోటలో జామకాయలు పోయినా, ఎవరి తోటలో మామిడికాయలు పోయినా వాడికే బాగా తెలుసు. ఊళ్ళో ఎవరి చేను కాయనా [illegible] రంగడు, అని [illegible] పనే అనుకుని వాళ్ళు రంగడి తల్లిని పిలిచి నాలుగూ దులిపేవారు. ఆమె తన కోపమంతా రంగడిమీద తీర్చుకొనేది. వాణ్ణి గొడ్డును బాదినట్టు బాదేది. ఇక వాడు రెండు మూడు రోజులు యింటికి వచ్చేవాడు గాదు. వాడి తల్లి భయపడి వాణ్ణి వెతుక్కుంటూ పోయి యింటికి తీసుకవచ్చేది.

రంగడి తల్లి, ఆ కష్టాన్నీ, ఈ బాధనీ బతిమాలి పొలం సాగు చేయించుకొనేది. యిట్టాగే సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. రంగడి పదిహేనో ఏట వాళ్ళ అమ్మ చనిపోయింది.

తల్లి మరణంతో కూడా రంగడిలో చాలా మార్పు వచ్చింది. అప్పటినుంచి పిల్లచేష్టలు మాని, పొలం స్వంతంగా సాగు చేసుకోవటం మొదలు పెట్టాడు. కాలంతో పాటే వాడు పూర్తిగా మారినా, అందరూ వాణ్ణి "రౌడీ రంగడ" నే పిలుస్తా వచ్చారు.

రంగణ్ణి చూస్తే పాలెంలో అందరికీ భయం. మొగవాటం [illegible] వున్న దున్నల్లుగా ముఖాన్నే అడిగేస్తాడు. ఒకరి జోలి కెంతకీ పోయేరకం గాదు. ఎవరికైనా అన్యాయం జరిగితే మాత్రం ఊరుకొనేవాడు గాడు. కష్టాల్లో అందర్నీ ఆదుకొనేవాడు. బంధువులు వాణ్ణి పెళ్ళి చేసుకోమని బతిమాలినా, ముప్పైయేళ్ళు వచ్చినా వాడు యింకా బ్రహ్మచారిగానే వున్నాడు.

ఆ వూళ్ళో చౌదరిగారు పెద్ద రైతు. ఆయన చెయ్యని అన్యాయాలు, దురాగతాలకు అంతం లేదు. ఆయనకి రంగడంటే లోలోపల చాలా భయం. పైకి మాత్రం చాలా ధైర్యంగా వుండేవాడు. రంగణ్ణి లొంగదీసుకోవాలని చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ విఫలమయ్యాయి. రంగడు దొంగసాక్ష్యం చెప్పడానికి ఒప్పుకోనప్పటి నుంచి, చౌదరి వాడిమీద ఎక్కడలేని కసి పెంచుకొన్నాడు. వాణ్ణి అణచాలని అనువైన సమయం కోసం చౌదరి కాచుకొని వున్నాడు.

★

ఆ రోజు రంగడు ప్రొద్దుపోయి పొలంనుంచి తిరిగి వస్తున్నాడు. అక్కడక్కడ మబ్బులు వ్యాపించి వున్నాయి. ఆ గుడ్డి వెన్నెల్లో మనుషులను గుర్తుపట్టడం కష్టంగా వుంది. [illegible] వచ్చేసరికి [illegible] ఎదురుగా వచ్చాయి. ఆ [illegible]

దగ్గిరో అందరూ గడ్డివాములు వేసుకొని వుంటారు. రంగడు గడ్డివాములు దాటి వస్తుండగా ఆ గడ్డివాముల్లోంచి 'రక్షించండి బాబూ, ఈ వచ్చినోడు..........' అనే స్త్రీ కంఠధ్వని వినవచ్చింది. ఎవరో స్త్రీ భయపడి వేసిన పెద్దకేక రంగడు కూడ విని గడ్డివాములవైపు పరుగెత్తాడు.

ఆ గడ్డివామిలో ఎవరో ఒక పురుషుడు ఒక స్త్రీ పెనుగులాడటం రంగడికి కనపడింది. ఆ పురుషుడు "అరిచావంటే చంపేస్తా! జాగ్రత్త!" అంటున్నాడు. ఒక్క పరుగున పోయి రంగడు ఆ మగాడిని పట్టుకో బోయాడు. కాని అతను రంగణ్ణిజూచి పరుగెత్తాడు. రంగడికి ఏమీ తోచక కర్ర విసిరేసాడు. ఆ కర్ర ఆ పారిపోయేవాడి తలకు తగిలింది. అతను 'అమ్మా' అంటూ క్రింద బడ్డాడు.

ఆ స్త్రీ ఎవరైందీ చూడబోతే, ఆమె రంగడి పెదమ్మ కూతురు. "నీ వేం చేస్తుండావి యిక్కడ? ఇంతకూ వాడెవడు?" అని అడిగాడు.

"ఆ వచ్చినోడు గడ్డియిస్తా రమ్మని నన్ను పట్టుకొన్నాడు. నేను భయపడి అరిచా. ఇంతలోకి నీవు వచ్చావు" అంది.

"ఏడక్కి పోయావు. ఇంత రాత్రప్పుడు ఒక్కదాన్ని రమ్మందెవరు? నీవు యింటికాడ వుండు. నే వస్తా"

చాదర్ని ఒక్కణ్ణే అక్కడ వదిలిపోడానికి మనసొప్పక చాదరికి తగిలిన గాయాన్ని నీటితో కడిగి, కట్టు కట్టి, చేతులమీద ఇంటికి తీసుకవచ్చి "పెద్దోరిని వూరికే వదుల్తున్నా" ఇంకెవడైనా అయితేనా? డొక్క చీల్చే వోణ్ణి. ఇంక ఇటువంటి పాడుపనులు చేశావంటేనా?..." అని చాదరిని హెచ్చరించి అతణ్ణి యింటి దగ్గర దిగబెట్టి రంగడు యింటికి వచ్చేశాడు.

మర్నాడు ప్రొద్దున్నే పోలీసు లొచ్చి రంగణ్ణి అరెస్టు చేశారు. 'చాదరిని రంగడు కొట్టాడంట పోలీసులు పట్టుకపోయారు' అని వూళ్ళో అందరూ చెప్పుకోవటం మొదలు పెట్టారు.

రంగడి బంధువులు వచ్చి తమవైపు లాయరుని పెట్టుకొని వాదిస్తామన్నా రంగడు ఒప్పుకో లేదు. "ఎట్టా కావాలంటే అట్టా అవుద్ది.

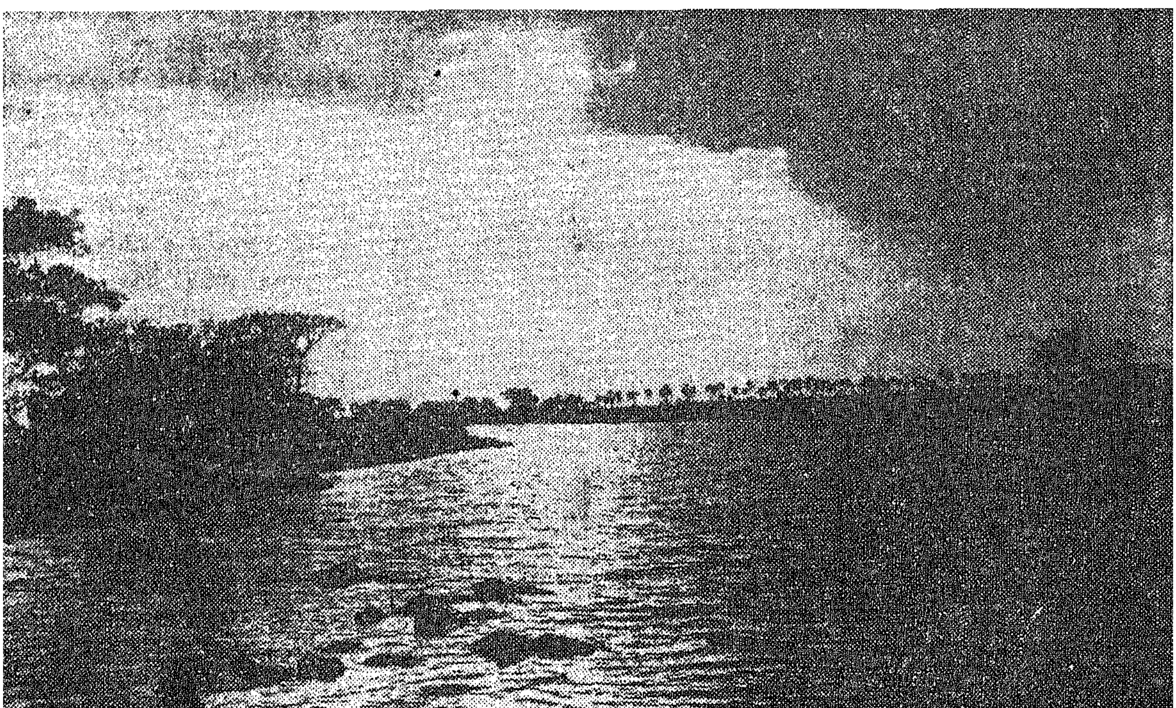

విడుగుచున్న వేకువ

—ఫోటో: శ్రీ ఎస్. ఎన్. పెంటాల

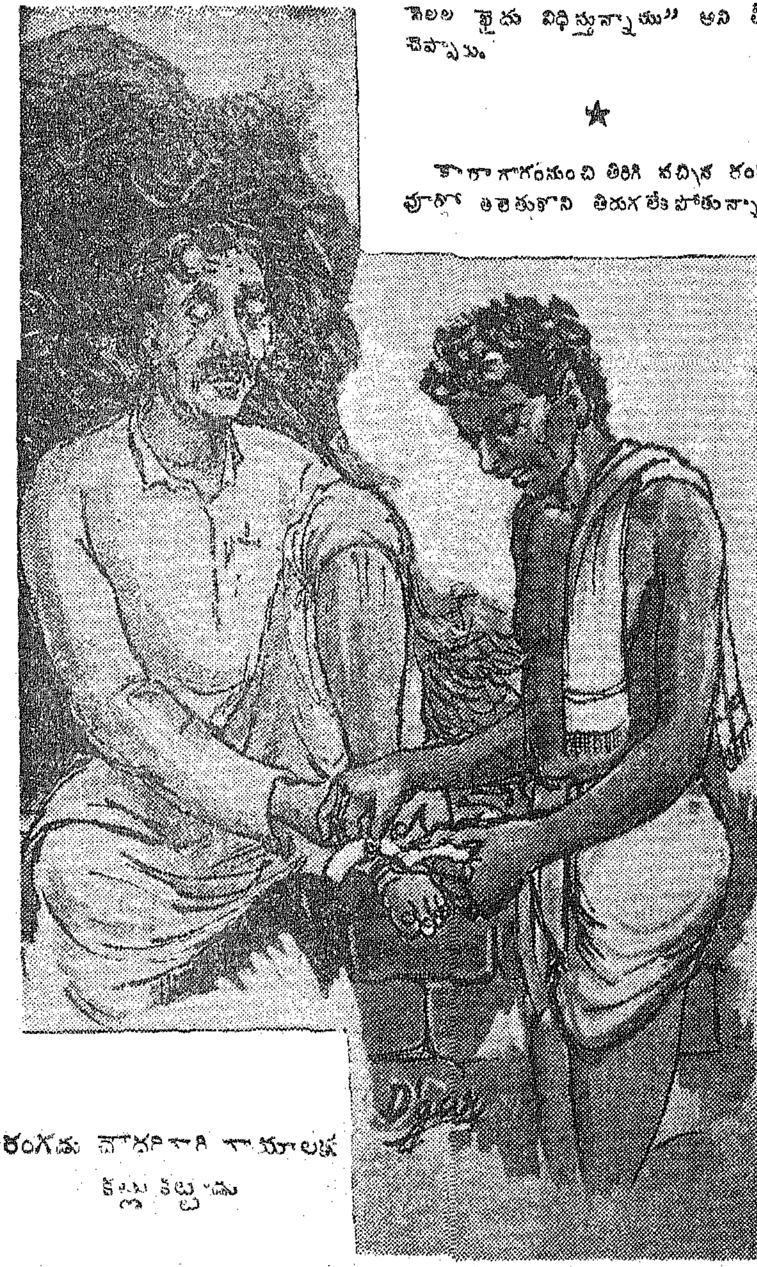

రంగడు చౌదరిగారి గాయాలకు కట్టు కట్టాడు

"మీకు డబ్బు ఖర్చు చేయొద్దు" అని చెప్పి బంధువులను పంపేశాడు.

న్యాయదేవత చౌదరివైపే మొగ్గింది. కోర్టులో అడిగిన ప్రశ్నలకు ఒక్కదానికీ రంగడు జవాబు చెప్పలేదు. 'నీవు ఏమైనా చెప్పుకోవాల్సింది వుంటే చెప్పుకోమ'ని మెజిస్ట్రేటు అడిగితే 'ఏమీ లేద'ని రంగడు జవాబిచ్చాడు.

"చౌదరి యింటిమీదకు దొమ్మీకి పోయి అతణ్ణి గాయపరిచినందున రంగడికి మూడు నెలల శిక్ష విధిస్తున్నాను" అని తీర్పు చెప్పాడు.

★

కారాగారంనుంచి తిరిగి వచ్చిన రంగడు ఊర్లో తలెత్తుకొని తిరుగలేకపోతున్నాడు. అవసరమైతే తప్ప; లేకపోతే యింట్లోనుంచి కదలటం లేదు.

రంగడు జైలునుంచి విడుదల కాగానే చౌదరి భయపడ్డాడు. "చౌదరిని ఖూనీ చేస్తాడట; దానికోసం చేతికత్తి సదును పెడుతున్నాడట" అని వూళ్ళో పుకారు లేచింది. వీధిలో తిరగని రంగడికి ఈ విషయాలేమీ తెలియవు.

ఆ సంవత్సరం రోహిణీ కార్తెలో ఎండలు విపరీతంగా కాస్తున్నాయి. ప్రొద్దున తొమ్మిది గంటలకు తరువాత కాలు బైట పెట్టడానికి వీలు లేకుండ.

ఒక నాటి మిట్టమధ్యాహ్నం చౌదరి యింటి ముందు గలభా లేచింది. చౌదరి యింటికి నిప్పంటుకొంది. 'ఇది రంగడి పనే అయి వుంటుంద'ని అందరూ రహస్యంగా అక్కడ అనుకొంటున్నారు. ఇల్లు చాలాదూరం కాలినంతవరకూ ఎవరూ కనుక్కోలేకపోయారు. అందువల్ల సామాన్లు బైటకు తేడానికక్కడ వీలు లేకపోయింది. నీళ్ళు, మట్టి మంటమీద కొట్టుతున్నా మంట లేశమూ తగ్గడం లేదు.

ఇంతలో చౌదరి భార్య గుండెలు బాదుకొంటూ ఏడ్పు మొదలు పెట్టింది. *ఈ కంగారు* గోలలో చౌదరి ఆరు నెలల పసిబిడ్డను బైటకు తీసుకురావడానికి మరచిపోయారు. లోపలినుంచి పసిబిడ్డ ఏడ్పు వినవస్తున్నది.

ఆ మంటల్లో లోపలికి పోయి బిడ్డను తీసుకురావడానికి అందరూ జంకుతున్నారు. చౌదరి భార్య లోపలికి జొరబడ పోయింది. కాని చుట్టూ వున్నవాళ్ళు పట్టుకొన్నారు. తనను పోనివ్వమని అందరినీ బ్రతిమాలుతున్నది. ఆ దయామయులు ఒక నిండు ప్రాణాన్ని అగ్నికి ఆహుతి కాబోతుంటే చూస్తూ వూరుకొంటారా? చౌదరి తాను పోతానని ముందు యెగబడ్డాడు. అతణ్ణీ పట్టుకొని ఆపారు. ఆ మంటల్లో లోపలికి పోవడము కేవలం అసంభవం.

చౌదరి భార్య ఏడ్పు హృదయవిదారకంగా వుంది. లోపలినుంచి వినవచ్చే పసిబిడ్డ ఏడ్పుకు గుండెలు తెరుక్కుపోతున్నాయి.

ఇంతలో గుంపులోంచి ఒక మనిషి తోసుక వచ్చి యింట్లో జొరబడ్డాడు. అతణ్ణి లోపలికి పోనీకుండా ఆపడానికి ఎవ్వరికీ అవకాశం లేకపోయింది. అతను అందరితో 'నే పోతున్నాన'ని చెప్పలేదు గాని.

రెండు నిమిషాల తరువాత ఆ వ్యక్తి పసిబిడ్డను తీసుకొని బైటపడ్డాడు. అతని వళ్ళంతా కాలివల్లగా అయిపోయింది. పంచె సగం కాలింది. దేహం కమిలిపోయింది. చౌదరి భార్య బిడ్డను చేతికి తీసుకొని, "మా నాయనవు కదే. నీవు దేవుడివిరా నాయనా! నీ ఋణం ఎట్లా తీర్చుకోగలం?" అంది.

అతడెవరైందీ గుర్తుపట్టేసరికి, అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగింది. రంగడు బాధను తాళలేకపోతున్నాడు. కాలిపోతున్న పంచెను ఆర్పేశాడు. చౌదరి అతని ముందు ఎంతో అవమానంతో తల దించుకొన్నాడు. అతని కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. "రంగడూ నీవు రౌడీవి కాదు. దేవతవు. నన్ను క్షమించవూ!" అంటూ చౌదరి రంగడి చేతులు పట్టుకొన్నాడు.

దేవతగా మారిన రౌడీ రంగడు బాధను తాళలేక స్పృహతప్పి చౌదరి చేతుల్లో వాలిపోయాడు.

★